

lende. Jeg troer, at Ingen i Landet vil kunne tvivle meget om, at den foreslaaede Forligsindretning vil være en Velgjerning ikke blot for Parterne, men ogsaa for den paa-gjældende Retsbetjent, der nu har med disse Sager at gjøre. Det er ganske vist noget yderst Besværligt og i mange Tilfælde næsten Uoverkommeligt, at man for at komme til sin Ret i det Slags Sager skal være nødt til at gaae den nærværende vidtløstige og i mange Henseender vanskelige Rettergangsvei. Det kunde synes modstgænde, at jeg kalder den vidtløstige, da det, som bekiendt, er Politiretsprocedure; men man vil vistnok give mig Ret, naar man husker paa, at selv den mindste Menighed, der opkommer imellem Huusbonde og Lynde, og som dog kan være væsentlig nok ifølge Arbeidsforholdets øieblikkelige Stilling, kan for Tiden ikke bringes til Afgjørelse uden ved en mere eller mindre lang Reise til vedkommende Retsbetjent, derefter ved Indstævninger, ved Mægling og flere Møder, der i Almindelighed have tilfølgende, at det hele Huus bliver inddraget i den hele Sag, og ofte giver den en Byrdefuldhed og Besværlighed, der langt overstiger dens Indhold. Jeg vil slet ikke engang tale om, at der under de nuværende Forhold ingen Chance er for, at det kan naaes, som under disse Omstændigheder meget ofte er det Vigtigste, nemlig en øieblikkelig, om ikke Afgjørelse, saa dog stærk Formodning om, hvem der har Retten paa sin Side. Dersom man vil see hen til, hvor ofte netop noget Egnende som det, det ærede Udvalg har bragt i Forslag, har været udhævet som noget Duffeligt, til Exempel fra flere Amtsråad allerede for mange Aar tilbage, dersom man vil see hen til, hvorledes man i Lande, hvor Arbeidsforholdene efter Beskaffenheden af Forholdene i Almindelighed paa disse Steder ere langt mere udviklede end hos os, er gaaet frem, vil man finde, at man der siden lang Tid har søgt at finde en øieblikkelig og stedlig Hjælp til disse Forholds Ordning. Det er det Forsøg, som her er gjort, og som jeg troer fortjener stor Anerkjendelse og Tak, ligesom det ogsaa har været mig glædeligt at høre, at den ærede Justitsminister har, som det forekommer mig, modtaget det med al Velvil-

lie. Naar jeg imidlertid ved dette Forslag tillader mig at reise Noget, der kunde ligne en Indvending, er det meget mindre, fordi jeg enten ved denne eller nogen anden Enkeltighed vil, efterat vor Samlingstid er saa langt fremstredet, gjøre noget som helst Forslag, der kunde forsinke eller vanskeliggjøre den hurtigstmulige Fremme af denne Sag; men jeg vil bemærke det, fordi jeg kunde tænke mig Muligheden af, at det ærede Udvalg maaskee efter sin bedre Oversigt over hele Sagens Stilling kunde ville tage nogen Notits deraf. Jeg er nemlig ganske enig med, hvad en æret Rigsdagsmand, om jeg ikke feiler, den anden Landstingsmand for 6te Kreds (Vardensteth), har ytret, at det var godt, om disse Commissioner kunde have en noget større Myndighed, end de efter Forslaget skulle have; men jeg indseer paa den anden Side, at det neppe lader sig gjøre for Dieblikket, og at man maaskee gjør Klogere i at blive staaende ved det nærværende Fremstredt, om det maaskee ogsaa er noget ringere end det, der muligvis kunde opnaaes. Det er imidlertid ikke saameget derved, at jeg skal tillade mig at blive staaende; men jeg vil henstille, om den Bestemmelse, det ærede Udvalg har foreslaaet i Paragrapherne 77 og 78, hvorved det aabenbart har tænkt sig aldeles den samme formelle Fremgangsmaade som ved de nuværende Forligelsescommissioner, skulde være ganske hensigtsmæssig eller ganske nødvendig i den her omhandlede Art Sager. Jeg skulde mene, at man forsaavidt kunde efterligne den engelske Stik, som i disse Tilfælde meget ofte er den, at, naar der f. Ex. opstaaer Tvist paa Marken imellem Arbejderen og Huusbonden angaaende Styk-Arbejde, saa jager Huusbonden hen efter den nærmeste Fredsdommer — der er som bekiendt flere saadanne, spredte omkring i Landet — faaer ham til at smide sig op paa en Hest og ride med sig, og paa selve Stedet undersøger han da, hvad der er passeret, og siger sin Mening derom, som da rigtignok er en foreløbig Afgjørelse, hvad den ikke her kan være. Nu siger det ærede Udvalg, at Møderne skulle holdes for lukkede Døre. Jeg indseer ikke ganske Nødvendigheden heraf; jeg kunde endogsaa tænke mig, at det i flere Reminger var godt, om der tilstede-